1 Ιανουαρίου 2014

Οι «μάνες» με τα ράσα που μεγαλώνουν ορφανά

Μέχρι και το πρωινό της περασμένης Πέμπτης εστερνιζόμουν τη λαϊκή ρήση «μάνα είναι μόνο μία». Μόλις, όμως, πέρασα το κατώφλι του Λύρειου Παιδικού Ιδρύματος, ενός πρότυπου Ορθόδοξου Χωριού, στο οποίο έχουν βρει καταφύγιο αθώες ψυχές, όλα μέσα μου επαναπροσδιορίστηκαν. Εκεί, στην κορυφή του βουνού, στην περιοχή μεταξύ Ραφήνας και Νέας Μάκρης, πάνω από τον παλαιό οικισμό του Νέου Βουτζά, συνειδητοποίησα ότι μάνα δεν είναι μόνο μία. Μάνες είναι 15 μοναχές, γυναίκες απλές, που παλεύουν να φροντίσουν 76 παιδιά, ηλικίας από μερικών ημερών μέχρι και 18 ετών. Δεν πρόκειται για συνηθισμένες μάνες, αλλά για μητέρες SOS. Δηλαδή, απλώς σπουδαίες…

Η ζωή τους, η ιστορία τους και το έργο τους θα μπορούσαν κάλλιστα να αποτελέσουν σενάριο κινηματογραφικής ταινίας. Μιας δραματικής ταινίας που στο φινάλε της δίνει το αισιόδοξο μήνυμα ότι μέσα από τις στάχτες μπορεί να ξεπηδήσει η ελπίδα. Συνεπώς, καθόλου τυχαίο που το συγκλονιστικό αυτό σενάριο της ζωής γίνεται ντοκιμαντέρ, με τον τίτλο «Μάνα», μια ταινία που ολοκληρώνεται στις αρχές του νέου έτους και αφηγείται την απίστευτη ιστορία έξι γυναικών που αφιερώθηκαν σε έναν ιερό σκοπό. Πίσω από την ιδέα και την παραγωγή βρίσκεται η Βάλερι Κοντάκος, με επιτυχίες στις ΗΠΑ, στη βόρεια Ευρώπη και την Κορέα, που δούλεψε δυόμισι χρόνια για να καταφέρει να υλοποιήσει ένα από τα μεγάλα όνειρά της.

Οι αδελφές Μαρία, Δωροθέα, Παρθενία και Καλλινίκη λειτουργούν το Παιδικό Χωριό Λύρειο για πάνω από 40 χρόνια ως καταφύγιο κακοποιημένων και ανεπιθύμητων παιδιών, που όλα τις αποκαλούν «μάνα». Η ιστορία τους αρχίζει σε μια εποχή που η Ελλάδα ήταν τελείως διαφορετική. «Ημασταν 12 νεαρές κοπέλες

ηλικίας 20 ετών, που φοιτούσαμε στο ίδιο σχολείο στον Πειραιά. Πηγαίναμε παντού μαζί και φυσικά στο κατηχητικό. Η φιλία μας μεγάλη και τα όνειρά μας κοινά. Θέλαμε να αφιερώσουμε τη ζωή μας στον Θεό, αλλά εκείνη την εποχή πού να τολμήσεις να πεις κάτι τέτοιο στους γονείς σου, που, εκτός των άλλων, είχαν καταγωγή και από τη Μάνη. Εμείς όμως ήμασταν αποφασισμένες» διηγείται στην «Espresso της Κυριακής» η αδελφή Δωροθέα.

«Εκείνη την εποχή καμία κοπέλα δεν μπορούσε να φορέσει το ράσο, εκτός κι αν είχε τη συγκατάθεση των γονιών της ή αν ήταν πάνω από 21 ετών. Ετσι λοιπόν αποφασίσαμε να το σκάσουμε. Και έγινε πανικός! Για χρόνια ολόκληρα μας έψαχναν, μας κυνηγούσε η Αστυνομία. Κρυβόμασταν για να μη μας βρουν και μας γυρίσουν πίσω. Βρήκαμε καταφύγιο στα Σπάτα, στο Πεντελικόν, ακόμη και στη Σπηλιά του Νταβέλη, στην Πεύκη. Κακός χαμός. Κάποια στιγμή μάς εντόπισαν. Οι αστυνομικοί μάς έβαλαν σε ένα περιπολικό και μας πήγαν πίσω στα σπίτια μας. Ωστόσο δεν το βάλαμε κάτω. Δραπετεύσαμε συνολικά τρεις φορές και για τρία ολόκληρα χρόνια ζούσαμε κρυμμένες».

Η 5χρονη Ελισσάβετ αρπάζοντας με χαρά το παραμύθι που της έφεραν απομονώνεται για να το ξεφυλλίσει. Όταν έφτασε στο Ιδρυμα ήταν νεογέννητο μερικών ημερών

Τελικά, όπως χαρακτηριστικά λέει η ίδια, ήρθε η πολυπόθητη στιγμή που οι γονείς μας το πήρανε απόφαση. «Είχαν προηγηθεί δικαστήρια και άλλα πολλά... Μας έδωσαν την ευχή τους και αρχίσαμε το έργο μας. Θέλαμε να ξεκινήσουμε τη μοναστική ζωή μεγαλώνοντας ορφανά παιδιά, κάτι που θα εκπλήρωνε το όνειρό μας να νυμφευθούμε τον Χριστό και να γίνουμε μητέρες. Αρχικά είχαμε βρει μια μικρή εκκλησία, την οποία επισκευάσαμε και φτιάξαμε, και κάποιους χώρους.

Ομως, δεν χωρούσαμε. Τελικά το 1967 μας παραχωρήθηκε από την Ιερά Μονή Πεντέλης και την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών αυτή εδώ η έκταση και φτιάξαμε το σπίτι μας και τα σπίτια για τα παιδιά μας. Τα φτιάξαμε κυρίως από τη δωρεά του αείμνηστου καπετάνιου του Εμπορικού Ναυτικού Μάρκου Λύρα. Και σήμερα συντηρούμαστε πάλι με δωρεές. Στο πλευρό μας, εκτός από δεκάδες ανθρώπους που μας προσφέρουν βοήθεια, βρίσκονται ακόμη τα εγγόνια του Μάρκου Λύρα».

Τα παιδιά της Β' Γυμνασίου Ραφήνας και τα παιδιά του Λύρειου, όλα μια παρέα. Αγκαλιάζονται, γελούν και ποζάρουν στο φακό της «Espresso της Κυριακής»

Από τις 12 μοναχές που είχαν φύγει τότε από τα σπίτια τους, πλέον στο Λύρειο ζουν μόνο οι πέντε. «Απεβίωσαν, αλλά εμείς συνεχίζουμε ακάθεκτες. Βέβαια αρκετές τρόφιμοι επέλεξαν να γίνουν μοναχές και έτσι βρίσκονται εδώ μαζί μας. Μας βοηθούν με τα παιδιά. Εχουμε 76 υπέροχα αγγελούδια που μας χρειάζονται και είμαστε δίπλα τους».

Έφτασε με το σχολείο της για να βοηθήσει. Γνωρίζει ότι πίσω από κάθε παιδί του Λυρειου κρύβεται μια τραγική ιστορία. Δεν αντέχει.. Ξεσπάει σε κλάματα..

ΓΙΟΥΛΗ ΣΤΑΡΙΔΑ – Φωτ.: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΚΟΛΦΟΜΗΤΣΟΣ

Τραγωδίες πίσω από τα παιδικά χαμόγελα

Η συνάντησή μας με την αδελφή Δωροθέα πραγματοποιήθηκε στο «Αρχονταρίκι», που έχει δημιουργηθεί για να φιλοξενεί όσους σπεύδουν να προσφέρουν πολύτιμα δώρα. Τα παιδιά είναι φανερά ανυπόμονα. Περιμένουν παρέα. Οι μαθητές της Β’ τάξης του Γυμνασίου Ραφήνας φτάνουν με πούλμαν και με χέρια γεμάτα σοκολάτες, παιχνίδια και ρούχα για να τα προσφέρουν στον Νίκο, τον Βασίλη, την

Αλεξάνδρα, την Ελισάβετ, τον Χρήστο και τα «αδέλφια» τους. Γιατί αδέλφια νιώθουν όλα μεταξύ τους. Μόλις οι μικροί μαθητές του Λύρειου αντικρίζουν τους επισκέπτες, πέφτουν στην αγκαλιά τους τρέχοντας κι όλοι μαζί γίνονται μια παρέα. Τραγουδούν, παίζουν, γελούν… Μια μαθήτρια της Ραφήνας δεν αντέχει και ξεσπά σε κλάματα πέφτοντας στην αγκαλιά της φίλης της. Ξέρει ότι πίσω από αυτά τα παιδιά κρύβεται μια τραγική ιστορία. Οτι σε αυτά τα παιδιά η μοίρα στάθηκε σκληρή…

Ρωτάμε την αδελφή Δωροθέα για την ιστορία τους. Οι απαντήσεις της πλημμυρίζουν και τα δικά μας μάτια με δάκρυα… «Πριν από λίγες ημέρες έφτασαν εδώ τρία μικρά αγόρια. Το μεγαλύτερο εννέα ετών και το μικρότερο μόλις δύο. Οι γονείς τους σκοτώθηκαν σε τροχαίο δυστύχημα και η ηλικιωμένη γιαγιά δεν μπορούσε να τα φροντίσει. Πλέον το ένα φροντίζει το άλλο. Τα μικρά δείχνουν να μην καταλαβαίνουν το κακό που τα βρήκε, το μεγαλύτερο όμως το νιώθει. Προσπαθούμε να του απαλύνουμε την πληγή. Τι να σας πρωτοπώ… Πέντε κορίτσια, πέντε αδελφές, εγκαταλείφθηκαν εδώ από τους γονείς τους. Η μικρότερη 17 ημερών, η μεγαλύτερη 10 ετών…»

Ρωτάμε για έναν ξανθό άγγελο με πράσινα μάτια, που μας κοιτάζει κρυφά. «Είναι η 5χρονη Ελισάβετ. Ηταν μόλις μερικών ημερών όταν την πήραμε. Βρίσκεται εδώ με τη μεγάλη της αδελφή, την Αλεξάνδρα. Ολα τα παιδιά μας είναι ταλαιπωρημένα από τη ζωή. Βρίσκονται εδώ με εισαγγελική εντολή. Τα περισσότερα δεν έχουν γονείς, ενώ αυτά που έχουν τους βλέπουν σπάνια, έως και καθόλου».

Μια παιδική φωνή διακόπτει τη σκέψη μου. Είναι ο Νίκος, ένα από τα τρία αδέλφια που έχασαν σε τροχαίο τους γονείς τους. «Κυρία, κυρία, εσείς έχετε παιδί;» με ρωτάει. «Ναι, ένα αγοράκι λίγο μικρότερο από εσένα» του απαντώ και με αφοπλιστικό χαμόγελο μού λέει: «Αμα δεν του φέρει δώρο ο Αϊ-Βασίλης, πείτε του να μη στενοχωριέται. Θα του φέρουν τα σχολεία»!

Η αδε ων μαθητ ων ζωή».

Η ζωή στο Λύρειο

Στο Λύρειο Παιδικό Ιδρυμα οι μοναχές καλλιεργούν τα δικά τους λαχανικά, τα παιδιά διδάσκονται από εθελοντές δασκάλους, ενώ ένας ψυχολόγος έρχεται σε τακτική βάση, ώστε οι έφηβοι να μπορούν να συζητούν θέματα που δεν μπορούν να θιγούν με τις μοναχές «μητέρες» τους. Είναι ένα από τα μακροβιότερα ιδρύματα για εγκαταλειμμένα παιδιά στη χώρα και τα προστατεύει μέχρι την ενηλικίωση, την πλήρη επιμόρφωση και την οικογενειακή αποκατάστασή τους.

Έφτασε με το σχολείο της για να βοηθήσει. Γνωρίζει ότι πίσω από κάθε παιδί του Λυρειου κρύβεται μια τραγική ιστορία. Δεν αντέχει.. Ξεσπάει σε κλάματα..

Τον Ιούλιο του 1995 η μεγάλη πυρκαγιά που κατέκαψε το δάσος της Πεντέλης κατέστρεψε μέσα σε τρεις εφιαλτικές ημέρες σχεδόν το σύνολο των εγκαταστάσεων του ιδρύματος. Πλήθος κόσμου κινητοποιήθηκε άμεσα, έδωσε απλόχερα τη βοήθειά του, συγκέντρωσε χρήματα, τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης και υποστήριξε με κάθε τρόπο ολόψυχα το ίδρυμα. Δέκα χρόνια αργότερα, το καλοκαίρι του 2005, το ίδρυμα κινδύνεψε και πάλι από τον εφιάλτη της πυρκαγιάς, αλλά διασώθηκε ευτυχώς με μικρές ζημιές.

Το Λύρειο παρέχει στα παιδιά του πλήρη εκπαίδευση όλων των βαθμίδων. Στις εγκαταστάσεις του λειτουργούν νηπιαγωγείο με ειδικευμένη νηπιαγωγό και τριθέσιο δημοτικό σχολείο που το διευθύνει η ηγουμένη – εκπαιδευτικός. Και τα υπόκεινται στην εποπτεία και τον έλεγχο του υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στη συνέχεια τα παιδιά φοιτούν σε γυμνάσια και λύκεια γειτονικών περιοχών. Καθηγητές, από τους οποίους πολλοί εθελοντές, διδάσκουν στα παιδιά ξένες γλώσσες, μουσικά όργανα, βυζαντινή μουσική, ρυθμική γυμναστική, ζωγραφική και κάνουν ενισχυτικά μαθήματα. Επιπλέον τα παιδιά του λυκείου παρακολουθούν μαθήματα σε φροντιστήρια της ευρύτερης περιοχής.

Οι μοναχές βοηθούν τα παιδιά στη μελέτη τους, τα επιβλέπουν στα παιχνίδια τους, τα υποστηρίζουν στα ατομικά τους προβλήματα, τα μεταφέρουν στο σχολείο, τα συνοδεύουν στη θάλασσα, στις εκδρομές, στο θέατρο, στον κινηματογράφο, σε διαλέξεις, σε κατασκηνώσεις, σε παρελάσεις και σε λοιπές κοινωνικές εκδηλώσεις. Για την καθημερινή ψυχαγωγία των παιδιών το ίδρυμα διαθέτει παιδική χαρά, επιτραπέζια, ψυχαγωγικά, παιδαγωγικά και λοιπά παιχνίδια, βιβλία, περιοδικά, τηλεόραση, video, DVD player και μουσικά όργανα, τα οποία έχουν προσφέρει δωρητές. Μάλιστα η ηγουμένη Μαρία διδάσκει στα παιδιά πιάνο.

«Διδάσκω εδώ τα τελευταία δύο χρόνια και η εμπειρία δεν περιγράφεται με λόγια. Πρέπει πρώτα να σταθείς δίπλα τους σαν γονιός, σαν φίλος, σαν ψυχολόγος και έπειτα σαν δάσκαλος» μας λέει η δασκάλα του δημοτικού σχολείου Εύα Παντάζου. «Το κάθε παιδί κουβαλάει στις πλάτες του μια τραγική ιστορία που θα λύγιζε τον καθένα μας. Κι όμως, εδώ με τη δουλειά που γίνεται αυτά τα παιδιά εξακολουθούν

και χαμογελούν». Δίπλα της, ο δεύτερος δάσκαλος του σχολείου, ο κ. Γιώργος, συνταξιούχος εκπαιδευτικός, συμπληρώνει με συγκίνηση: «Διδάσκω εθελοντικά τα παιδιά εδώ και πέντε χρόνια. Και θέλω να πω ότι πήρα πολλά από αυτά τα παιδιά, που είναι γεμάτα χαρίσματα».

Τα παιδιά μπορούν να παραμείνουν στο Λύρειο και μετά την ενηλικίωσή τους, τα αγόρια ακόμη και κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής τους θητείας, ενώ η φροντίδα των μοναχών φτάνει ακόμα μέχρι και στην οικογενειακή τους αποκατάσταση. Μέριμνά τους είναι να καλοπαντρευτούν τα παιδιά, όπως θα επιθυμούσε κάθε γονιός. «Το Λύρειο παρέχει στα παιδιά που παντρεύονται έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές, ιματισμό μέχρι και το ενοίκιο των πρώτων μηνών. Εως σήμερα έχουν τελεστεί περισσότεροι από 40 γάμοι παιδιών του ιδρύματος, τα οποία δημιούργησαν οικογένειες που διατηρούν με το ίδρυμα άριστους δεσμούς» λέει με υπερηφάνεια η μοναχή Δωροθέα.

Τέσσερα ζεστά σπίτια

Στο χωριό λειτουργούν τέσσερα σπίτια. Σε κάθε σπίτι μία μοναχή, σαν μάνα, φροντίζει μια ομάδα παιδιών διάφορων ηλικιών, που μένουν μαζί της -σαν οικογένεια- με χριστιανικές αρχές, με ξεχωριστή κουζίνα, ακριβώς σαν να ζούσαν με τους γονείς τους στο σπίτι τους. Ενα άλλο σπίτι στεγάζει αποκλειστικά τα αγόρια από τη στιγμή που μπαίνουν στην εφηβεία.

Ζουρασμένες άπό τίς ζωηρές συγκινήσεις καί τό κοπιαστικό ταξίδι άπό τήν Χρυσοκελλαριά τής Καλαμάτας στην Αθήνα, οί τέσσαρες άπό τίς έξη ύποφήφιες μοναχές — οί άδελφές Άγγελόκη, ή Ζαννή καί ή Άξιώτη — κοιμώνται, καθώς τό αύτοκίνητον μέ τό ποίον τίς μετέφεραν οί συγγενείς των χθές τήν νύκτα, στά πατρικά των σπίτια, τρέχει μέ ίλιγγιώδη ταχύτητα στήν λεωφόρον Άθηνών. Καί οί τέσσερις φέρουν τό μοναχικόν σχήμα, πού ποιός ξέρει άν θά πεισθούν νά τό έγκαταλείψουν...

ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ ΕΙΣ ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΩΝ ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΝΕΑΡΕΣ «ΚΑΛΟΓΡΗΕΣ»

«Υπάρχει σχεδιασμός για την κατασκευή τουλάχιστον πέντε σπιτιών ακόμη για να περιοριστούν τα παιδιά κάθε οικογένειας στα επτά με οκτώ. Μερικά τέτοια σπίτια θα συγκροτήσουν μια γειτονιά και οι γειτονιές ένα χωριό, με τις πλατείες του, το πάρκο του, τα γήπεδά του, το αναρρωτήριο και το σχολείο του. Μέσα σε τέτοιες συνθήκες τα παιδιά μας θα μπορέσουν να ζήσουν ανθρώπινα.

»Δυστυχώς, οι οικονομικές δυνατότητες του ιδρύματος δεν επιτρέπουν την κατασκευή άλλων σπιτιών, οπότε η ανέγερση νέων επαφίεται σε δωρεές, όπως πρόσφατα συνέβη με φιλάνθρωπη κυρία που ανέλαβε το κόστος κατασκευής ενός νέου σπιτιού» εξηγεί η μοναχή Δωροθέα προσθέτοντας ότι το ίδρυμα έχει ξεκινήσει με τη βοήθεια των δωρητών του την κατασκευή κτιρίου βιβλιοθήκης, με αίθουσες διαλέξεων και εκδηλώσεων, καθώς και εργαστήρια, αλλά και φροντιστήριο εκμάθησης ξένων γλωσσών.

Οι ανάγκες του ιδρύματος συνέχεια πολλαπλασιάζονται. Το Λύρειο έχει ανάγκη από τα πάντα. Τρόφιμα, παπούτσια, ρούχα, κουβέρτες... Λόγω και του υψομέτρου στο οποίο ζουν τα παιδιά, υπάρχει επιτακτική ανάγκη για προμήθεια πετρελαίου θέρμανσης -δέκα τόνοι σε μηνιαία βάση- με κόστος δυσβάστακτο, όπως εξηγεί η μοναχή Δωροθέα: «Είναι συγκλονιστική η βοήθεια του κόσμου. Προσφέρουν τρόφιμα, ρούχα, πρακτική βοήθεια, γυναίκες έρχονται και μαγειρεύουν. Αυτή τη βοήθεια όλων χρειαζόμαστε για να συνεχίσουμε το έργο μας: να βοηθάμε παιδιά που έχουν πραγματική ανάγκη».

Πηγές: espressonews.gr – orthodoxigynaika.blogspot.gr